

העדה

העדה
אלקין אביך
ועבדהו

גליון מיוחד לבחורי חמד • ערוכים מתוך משנתו של כ"ק מרן רבינו שליט"א

פטרון מערכת דעהו:

נתנדב לע"נ הרה"ח זאב ב"ר משה ע"ה
וזו' האה"ח מרת פעריל ב"ר טובי' ע"ה

גליון קט"ו - פרשת יתרו - שנת תשפ"ג

מסילת ישרים

שיעורי השקפה ומוסר בדרך החסידות

ויגבה לבו בדרכי ה':

אין דער היינטיגער
תקופה איז זייער
וויכטיג צו נוצן גאווה
דקדושה'

עמוד ה'

משנת החסידות

ביאורים ויסודות מורחבים בתורת מרן הבעש"ט ותלמידיו זיע"א

שיעורים בספר התניא - פרק ל"ז
שיעור ע"ב - א' (פר' בהר תש"ס)

ונתן לנו את תורתו:

ע"י לימוד
התורה

מתדבקים
בעצמיות

אורו יתברך

א. נרו עלי ראשי: המוחין של האדם הם נקיים וטהורים מכל רע
המוחין שבאדם הם טובים בשורשם | עיקר אחיזת הרע היא במידות הטבעיות כיון שהן קרובות יותר למקום החיצונים | עבודת האדם בעוה"ז - להימשך אחר השכל והחכמה, ולא בנטיית מידותיו | החכמות דקליפה היא ממה שהמידות גוברות על השכל עד שהוא מוכרח להצדיק אותן | גם הבינוני יכול להכניס את דרגת המוחין לצד הקדושה ע"י לימוד התורה

ב. נר מצוה ותורה אור: התורה היא עצמיות אור אין סוף, ומצוות הם פרטי האור
הנשמה היא מציאות של אחדות פשוטה | רמ"ח אברים משמשים להוציא כוחות הנשמה אל הפועל ע"י התחלקם לפרטים | כמו כן רמ"ח מצוות עשה מגלות אלוקות בעולם באופן פרטי, ומטעם זה הם מכונות 'אברים דמלכא' | כל אדם משיג אלוקות כפי שורשו הפרטי בעבודת השי"ת | גודל מעלת תלמוד תורה - שממשיך על עצמו אור האין סוף המתלבש בכלי המוחין, שהם עיקר חיות האדם

ג. עול מלכותך עליהם: ע"י קיום תורה ומצוות מתקיים מלכותו יתברך בעולם השמות והכינויים של השי"ת הם רק מצד השגת הנבראים בו ית"ש | אבל עצמותו יתברך הוא אחדות פשוט | מדת המלכות - שורש הבריאה - נקראת בשם 'כנסת ישראל', לפי שכל העולמות מקבלים חיותם מכח נשמות ישראל | יחוד קוב"ה ושכינתיה - היינו המשכה וגילוי מבחי' אלוקות שלמעלה מהעולמות לתוך הבריאה | וזה נפעל בכח עסק המצוות ותלמוד תורה

א.

נרו עלי ראשי: המוחין של האדם הם נקיים וטהורים מכל רע

מפני שעיקר יניקת החיצונים הוא מהכוחות הנמוכים שבאדם, הקרובים יותר אל הסט"א שמקומו באחריה, וממילא כל מה שהדבר נמוך ופחות יותר, יש בו אחיזה יתירה לצד הרע. וכיון שחלק המידות שבאדם הם למטה ממדרגת המוחין שבו, שהרי החכמה והדעת נמצאים במוח שבראש, והמידות הם למטה מהם, לכן יש בהם יותר יניקת החיצונים, ואפשר יותר שיתאחוזו בהם הסט"א והקליפה. ומאידך צד הקדושה יונק מדרגת ה'ראשית', ולכן המוחין שהם בראש האדם - חלק הראשית שבו, משתייכים יותר לצד הקדושה, ואין לרע כל נגיעה בהם.

ורואים דבר זה בעצם המידות, שככל שהמידה נמצאת יותר למטה והיא קרובה יותר למקום החיצונים, כך יש בה אחיזה יתירה להסט"א. וכגון מה שיש לחיצונים אחיזה גדולה במידת המלכות - היינו טעמא כיון שהיא המידה האחרונה מן ה' מידות, והיא הסמוכה ביותר אלצם, לכן יונקים הם ממנה הרבה. וכמו כן במידת היסוד שיש בה אחיזה רבה להסט"א, וכן במידות נצח והוד שיונקים מהן החיצונים יותר מיניקתם ממידות חג"ת, והטעם בכל זה, כיון שהן המידות הנמוכות, לכן יש לחלק הרע יותר שליטה בהן. והוא הדין בעניינינו, שצד הרע תופס במידות יותר מאשר בדרגת המוחין, כיון שהן נמצאות למטה מן המוחין, וקרובות אל מקום הסט"א.

עבודת האדם בעוה"ז - להימשך אחר השכל והחכמה, ולא בנטיית מידותיו הטבעיות ועל כך מיוסדת כל עבודת האדם בעולם הזה, להימשך אחר

[נצחון וחוקן] הוד [אמונה והודאה] יסוד [התקשרות והשפעה] מלכות [כח הפעולה והמעשה], הוא מפני שהמידות האלו הן טבעיות באדם ואין להם שייכות כלל לשכל ודעת, וממילא יכולה להיות בהם אחיזה רבה לצד הרע שאינו מתנהג ע"פ החכמה והשכל. ורק מצד המידות הקבועות בנפש שאינן משועבדות אל כח החכמה, יש באדם גם חלקים רעים, והיינו מה ששייך שיהיו לו מידות גרועות ושפלות, כמו אהבות רעות ויראה נפולה וכדומה, שכל זה אינו אלא בחלק המידות הטבעיות באדם מלידתו טרם היכנס בו חכמה ודעת, מצד הנפש הבהמית הכלולה מתערובת טוב ורע, וממילא נמצאים באדם גם מידות רעות.

אבל חלק המוחין שבנפש האדם - החב"ד שלו, הם טובים בשורשם ואין בהם רע, כי הלא השכל והחכמה מחייבים את האדם לעשות רצון קונו, ולהתנהג כשורה כראוי וכיאות. ומידות אלו מקושרות ביותר עם הנפש השכלית והנשמה הקדושה השוכנת בקרב איש ישראל, ולכן שורש כח החב"ד שבנפש הוא רק טוב ואין בו אחיות הרע.

במידות יש תגבורת הרע, כיון שהן למטה מהשכל וקרובות יותר למקום החיצונים

ועומק טעם הדבר מדוע אכן כך הדבר, שכח החכמה והשכל הינם טובים בעצם ואין להרע תפיסה בהם כמו במידות הוא,

מעלת תלמוד תורה - שמהותן ועצמותן של המוחין נכללות בקדושה

אחר שבגליונות הקודמים הארכנו בביאור מעלת מצות תלמוד תורה לעומת שאר כל המצוות, נמשיך בגליון זה להעמיק בפרטות מעלת המיוחדת של מצות עסק התורה, על פי מה שכתב התניא בהמשך דבריו בפרק ל"ז, וז"ל: גם מהותן ועצמותן של בחי' חב"ד [חכמה בינה דעת] מקליפת נוגה שבנפש החיונית נכללות בקדושה ממש כשעוסק בתורה בעיון ושכל. ואף שמהותן ועצמותן של המידות חג"ת וכו' לא יכלו להם הבינונים להפכם לקדושה, היינו משום שהרע חזק יותר במידות מבחי"ד מפני יניקתן שם מהקדושה יותר, כידוע ליודעי חן. עכ"ל. ביאר כאן התניא, שכח הסט"א הוא חזק יותר בענין המידות חג"ת וכו' ושם יש לו יניקה מצד הקדושה יותר מיניקתו מבחי"ד שהם המוחין, ולכן גם הבינוני שאין לו את היכולת להפך את המידות הרעות של הנפש הבהמית והחיונית לצד הקדושה, יש לו כן את היכולת לכלול את עצמותן ומהותן של חב"ד שלו בחלק הקדושה, כאשר הוא עוסק בתורה בהגיון ועיון השכל. ונבוא להרחיב קצת את הדברים.

המוחין שבאדם טובים בשורשם, ועיקר אחיזת הרע היא במידות הטבעיות

דהנה הטעם שעיקר אחיזת החיצונים בנפש האדם היא בחלק המידות שבו, שהם שבע המידות שנטבעו בנפש האדם - חסד [אהבה] גבורה [יראה וכן] תפארת [התפארות ורחמים] נצח

פטרון הגליון - שבט

הרב החסיד המופלג והמפורא
מוה"ר יוסף יהודה ניסענפעלד הי"ו
זכות הפצת התורה ועמוד לו ולכל משפחתו

כח החכמה והשכל הינם טובים בעצם ואין להרע תפיסה בהם כמו במידות הוא, מפני שעיקר יניקת החיצונים הוא מהכוחות הנמוכים שבאדם, הקרובים יותר אל הסט"א שמקומו ב'אחרית', וממילא כל מה שהדבר נמוך ופחות יותר, יש בו אחיזה יתירה לצד הרע. וכיון שחלק המידות שבאדם הם למטה ממדרגת המוחין שבו, שהרי החכמה והדעת נמצאים במוח שבראש, והמידות הם למטה מהם

אך כדי שמציאות הנשמה הפשוטה וטמירה ונעלמת כמו השי"ת, תתגלה בעולם ויצאו כל הכוחות הכלולים בה אל הפועל, ברא לה הקב"ה גוף הכלול מרמ"ח אברים, שהם כלים שבהם מתחלק אור אחדות הנשמה לפרטים נפרדים, והם מגלים את כוחותיה, וכל אבר ואבר הוא כלי נפרד הממונה להמשיך איזה כח פרטי הנכלל באור הנשמה

עצת השכל והדעת המצויים אותו לטוב, ולא להימשך אחר המידות הטבעיות שלו המעורבות גם מחלקים רעים. כי היצר הרע מפתה את האדם שלא ישמע אל מה שמחייב אותו השכל, ויתנהג רק ע"פ טבע מידותיו הקבועות אצלו מעת היולדו, אע"פ שנמצא בהן רע. ותפקיד האדם הוא שלא ישמע בקול היצר, וישתדל לזכך את עצמו ולהפוך את מידותיו הטבעיות, ללמדן אותו רצון השי"ת בתורה.

קשיא: הרי ישנה גם בחי' חכמה דקליפה וסט"א

אמנם לכאורה יש להקשות על מה שביארנו שכל אחיות החיצונים היא רק בחלק המידות שבאדם ואילו כח המוחין והשכל הוא כולו טוב ובו רק רע כלל, שהלא אנו רואים שיש גם ענין 'חכמה דקליפה', שהם דעות רעות ושיטות עקומות הנמשכות מסט"א והחיצונים, וכמו שנאמר (ירמיה ד, כב) 'חכמים המה הרעע ולהטיב לא ידעו', והיינו שיש חכמה בסט"א המחייבת לעשות מעשים רעים ולעבור על רצון הבורא ית"ש. והלא אמרנו שנייקת החיצונים הינה רק מחלק המידות הטבעיות, ואילו החב"ד שבפנש הן נקיות מאחיות הסט"א.

לפעמים המידות גוברות על השכל עד שהוא מוכרח להצדיק אותן

אך הביאור בזה הוא, שכאשר מתגברות מאד המידות המושחתות המוטבעות באדם, ומתחזק חלק הרע שבקרבו ברבו יתיר, אזי עולה הקלקול וכובש גם את

ועתה נבוא לבאר את המשך דברי התניא במעלת עסק התורה, וז"ל: זאת ועוד אחרת והיא העולה על כולנה במעלת עסק תלמוד תורה על כל המצוות, על פי מ"ש לעיל בשם התיקונים (תיקון ל', פב): דרמ"ח פיקודין הן רמ"ח אברים דמלא. וכמו באדם התחתון דרך משל אין ערוך ודמיון כלל בין החיות שברמ"ח איבריו, לגבי החיות שבמוחין שהוא השכל המתחלק לג' בחי' הב"ה, ככה ממש דרך משל להבדיל ברבבות הבדלות לאין קץ בהארת אור א"ס ב"ה המתלבשות במצוות מעשיות לגבי הארת אור א"ס ב"ה שבבחי' הב"ה שבחכמת התורה איש איש כפי שכלו והשגתו, עכ"ל.

רמ"ח מצוות עשה מגלים אלוקות בעולם, כמו רמ"ח איברים המגלים את כוחות הנשמה

הנה בפשטות, מה שהמשיל הוזה"ק את הרמ"ח מצוות עשה לרמ"ח אברים שבאדם, הוא מפני שכמו שהרמ"ח אברים הם כלים שבהם מתגלה מציאות אור הנשמה שבפנש, ועל ידם היא יוצאת מכח אל הפועל, כמו כן הרמ"ח מצוות עשה הם כלים להמשיך ולגלות את אור א"ס ב"ה הטמיר ונעלם, והוא מתגלה ע"י קיום הרמ"ח פיקודין דאורייתא.

הנשמה שהיא חלק אלוך ממעל - היא מציאות של אחדות פשוטה, בדומה לבוראה

וביאר הדברים הוא, כי הנה הנשמה היא אור גדול הנאצל מהשי"ת, והיא חלק אלוך ממעל ממש, וממילא כיון שהיא מציאות אלוקית כביכול, על כן היא דומה במהותה אל הקב"ה (עי' ברכות י' ע"א, מה הקב"ה וכו' אף הנשמה וכו'). שכמו שהקב"ה הוא מציאות אמיתית, והוא עצם החיים, ונחשב כמקור הטוב שאינו מקבל כלום מאחרים, כמו כן הנשמה, מציאותה היא מציאות של אמת, והיא מקור החיים בעצמה, ואין בה מוות כלל, כי כל ענין המיתה לא שייך כלל אצל הנשמה הדומה לשורשה - שהוא הקב"ה.

וכמו כן, כמו שמציאות הקב"ה היא באחדות, כי עצמות הבורא יתברך אינה מתחלק לחלקים כלל, אלא כל הכוחות והמידות העליונים כלולים אצלו באחדות. וכן היא גם כן 'פשוטה' היינו שאינה מורכבת מכמה

המוחין. כי אין די ליצר במה שאינו מניח למידות להתפעל מכח החכמה ולהשתעבד אליו, אלא אדרבה הוא משפיע גם על השכל ומכריח אותו להצדיק את רוע מידותיו ומפעליו בפלפולי הבל וסרק, ואדם כזה מחדש דעות ושיטות שונות להוכיח שצדק אתו באופן התנהגותו. ואכן כאשר כן הדבר, אזי הוא גרוע יותר מסתם מידות מושחתות, כיון שחלק הרע שבקרבו כבר נתאמת אצלו כ'שיטה' וכדבר מוצדק, ושוב אי אפשר להוכיח אותו על פניו וללמדו דרך הנכונה. אבל לאמיתת הדבר אין זה בא מצד השכל והחכמה עצמם, אלא שהם הושפעו מכח מידותיו הרעות שפיתו אותם להכשיר את מעשיו, כי באמת המוחין בשורשם הם רק טוב, ואין להם שייכות לצד הרע.

האדם צריך להגביר את כח המוח והשכל לעומת רגשי הלב

אמנם הדרך הישרה והנכונה היא להיפך, שאדרבה האדם ירחיב את תחום שליטת מוחו ודעתו גם על רגשי לבבו, שיהיו המוחין מושלים על נטיית מידותיו, ולא יהיו משועבדים לחשוב כמותן וכרעתן. ועל זה רמזו רז"ל (בר"ר לד, ז) באמנם 'הרשעים הן - המוחין שהם עצמות הנפש - ברשות ליבן - מידותיהם - אבל הצדיקים ליבן ברשותן'.

ואכן כאשר האדם משעבד את ליבו לכח חכמתו ובינתו, הוא נעשה לאיש מזוכך ומרומם כפי רצונו ית"ש. ועל כך היא עיקר נקודת הבחירה שניתנה לאדם

ב.

נר מצוה ותורה אור: התורה היא עצמיות אור אין סוף, ומצוות הם פרטי האור

רמ"ח מצוות מכוונים בשם 'אברים דמלאכ' - שהם המשניות פרטיות של אלוקות

והנה כמו כן ממש הוא עניינם של הרמ"ח מצוות עשה שציונו הבורא ית"ש לקיימם, שהם כלים והמשניות פרטיות של אור האחדות פשוטה של הא"ס ב"ה, ובהם מתחלק אור האחדות לחלקים נפרדים, שעל ידם דוקא מתגלה הקב"ה בעולם. ולכן מכוונות המצוות בשם 'רמ"ח אברין דמלאכ', כי עניינם הוא ע"ה האומר ברמ"ח אברי האדם. (והנה כמו שיש רמ"ח מצוות עשה שהן כמו הרמ"ח אברים, כן יש גם שס"ה מצוות לא תעשה שהן כמו השס"ה גידים, ופעולתן נעשית באופן שונה זה מזה, ונתבאר במקום אחר).

אי אפשר לבעלי גבול להשיג אלוקות, כי אם ע"י כלי המצוות שהשי"ת מתלבש בהם

וטעם הדבר הוא, שהרי הקב"ה הוא מציאות של אין סוף ואין תכלית, והוא למעלה מן הגבול, ולכן אין אורו הפשוט מתגלה בעולם הזה הנמצא תחת גדרי ההגבלות. וכן כל הנבראים הנמצאים בכל הנבראים הם בעלי גבול שאינם יכולים להשיג ולתפוס בדעתם דבר שהוא למעלה מן הגבול, ולכן לא שייך שתהא להם השגה כלל בעצמות אלוקות. ולכן הוצרך הקב"ה כביכול להלביש את אורו הגדול בתוך כלים והמשניות פרטיות של התרי"ג מצוות, שהם כלים לאור האחדות הפשוטה, שתתגלה ותתחלק לפרטים, עד שגם לנבראים בעלי גבול תהא שייכות וקצת השגה בענין אלוקות.

גם הנשמה אין יכולה להשיג אלוקות בעוה"ז כי אם ע"י לבושי התרי"ג מצוות

[ואע"פ שגם הנשמה בעצמה היא אחדות פשוטה, בבחי' למעלה מן הגבול, ולכאורה צריך שיהיה ביכולתה להשיג אלוקות גם בלא הכלים והמצוות שהיא ית"ש מלביש עצמו בהם, אעפ"כ לאמיתת הדבר גם היא צריכה ללבושים אלו. שהרי יכולת הנשמה להתקיים בעולם הזה היא רק ע"י הגוף, שהוא הכלי אל הנשמה, ועל ידו דוקא יכולה הנשמה להימצא בעולם התחתון, כי בלאו הכי היתה היא עולה למעלה ומתבטלת בשורשה - שהוא עצמותו ית"ש כנר המתבטל בפני האבוקה, שהרי הנשמה היא

אור, ובטבעה היא נמשכת למעלה, ויש לה כלות הנפש להידבק בהש"ת (ראה 'משנת החסידות' בגיליון צ"ד). ואשר לכן הוצרך הקב"ה להלביש את הנשמה בתוך הגוף, שהוא הכלי המצמצם את הנשמה שתישאר כאן למטה, שזוהו אכן רצונו יתברך, שיתגלה אורו הגדול לגבראים תחתונים הנמצאים בעולם הזה דוקא, ונמצא שגם הנשמה במדרגתה עתה אין לה את היכולת להשיג אלוקות כי אם ע"י לבושי המצוות.

דוגמא להמשכת אור ה' בעולם ע"י מצוות שבמידת החסד

ונקוט לדוגמא מצוות המשייכות למדת החסד, כגון צדקה וגמילות חסדים וכדומה, שעניינם הוא שהם המשכות פרטיות של אלוקות באופן שמתגלה הבורא ע"י מדת חסדו יתברך, המכונה לבח"י יד ימין של מעלה כביכול. וכאשר האדם עוסק בענייני חסד ומקיים מצוות הללו בידיו, אזי הוא נעשה מרכבה למדת החסד העליון, ובכך נמשכת אליו קצת השגה באלוקות - כפי שהוא ית"ש מתלבש במידת החסד, שזו התגלות פרטית של אלוקות, כמו ששייך לבעלי גבול להשיג. וכמו שמצינו כן אצל אברהם אבינו ע"ה, שהיה איש החסד, ועיקר עסקו בעולם היה בענייני גמילות חסדים וכו', וזה היה

חלקו הפרטי בעבודת השי"ת, לכן הכיר את הבורא עולם בדרך פרטית זו שהמשיך הוא בעבודתו.

כל אדם משיג אלוקות כפי שורשו הפרטי בעבודת השי"ת

וכן הוא בכל משך הדורות, שכל עם ישראל נחשבים כקומה שלימה של התר"ג מצוות - ובכל דור יש קומה שלימה בפרטיות. ובאופן כללי יותר, נחשבים כל הדורות כאחד כקומה שלימה של רמ"ח אברים ושס"ה גידים המכוונים אל התר"ג מצוות. וכל צדיק וצדיק משיג את הקדושה העליונה וענייני אלוקות לפי האספקלריא שלו ודרגתו הפרטית, שכפי מידתו ועבודתו הוא ממשיך על עצמו האור אין סוף ב"ה המתלבש במצוה זו. (ואע"פ שכל עובד השי"ת צריך לקיים את כל המצוות בשלימות, ועליו להיות מושלם בכל המידות, בכל זאת יש לכל אחד ענין פרטי המיוחד לשרוש נפשו, והוא חלקו בקומה השלימה של כלל ישראל שבזה הוא 'זהיר טפי', וע"פ דרגה זו הוא ממשיך גילוי אלוקות בעולם).

גודל מעלת תלמוד תורה - שממשיך לעצמו אור האין סוף המתלבש בכלי המוחין, שהם עיקר חיות האדם ועתה נחזור לדברי התניא בביאור מעלת עסק תלמוד

ג.

עול מלכותך עליהם: ע"י קיום תורה ומצוות מתקיים מלכותו יתברך בעולם

ע"י עסק התורה ממשיך האדם על עצמו ועל כללות ישראל הארת אור א"ס ב"ה

הנה בסוף הפרק מסיים התניא את דבריו במעלת התורה, וז"ל: והנה המשכה והארה זו שהאדם ממשיך ומאיר הארת אור א"ס ב"ה על נפשו, ועל נפשות כל ישראל והיא השכינה נכנסת ישראל מקור כל נשמות ישראל כמ"ש לקמן ע"י עסק התורה, נקראת בלשון קריאה - קורא בתורה, פירוש, שע"י עסק התורה קורא להקב"ה לבוא אליו כביכול, ע"ל. ונבוא לבאר מה שכתב המחבר שע"י עסק התורה ממשיך האדם הארת אור א"ס ב"ה על נפשות כל ישראל - שהיא השכינה הק', המכונה בזה"ק 'כנסת ישראל' על שם שהיא המקור לכל נשמות ישראל.

השמות והכינויים של הקב"ה הם דרגות שונות של השגת הנבראים בוי"ת"ש

הנה פירוש ענין השכינה כבר נתבאר בדברינו בכמה מקומות בארוכה, ועתה נחזור עליו בקצרה. שהרי לכאורה צריכים להבין ענין השמות שהשי"ת נקרא בהם, כגון הו' שמות שאינם נמחקים; הוי"ה, אלקי"ם, צבאו"ת, וכו', וכן הכינויים שמכנים אותו יתברך, קודשא בריך הוא, ושכינתיה, וכדומה, שהלא אין בעולם אלא ה' אחד יחיד ומיוחד, וא"כ מה טיבם של כל השמות והכינויים הללו.

וביאור הדבר הוא, כי בוודאי עצמותו ית"ש היא אחד גמור באחדות פשוטה, והוא יתברך כשלעצמו הוא למעלה מכל השמות והכינויים האלו. אלא שכולם הם שמות הנמשכים מצד השגת הנבראים, איך שהוא ית"ש מתגלה אליהם, והאופן בו הם יכולים להשיג אותו. ועל דבר זה מכוונים כל השמות והכינויים השונים, שהם אופני ההתגלות שהוא ית"ש מופיע בהם לתחתונים. וזה כדרך שאמרו חז"ל (מכילתא שמות כ. ב, הובא ברש"י, שם) שעל הים נראה השי"ת כגיבור איש מלחמה, ובהר סיני נתגלה כזקן מלא רחמים, וכדי שלא יאמרו ישראל שתי רשויות הן, לכך פתח הקב"ה את דבריו במתן תורה 'אנכי ה' אלקיך' - אני על הים, אני על היבשה. וכמו כן נמי כל הכינויים הם דרגות שונות של התגלות אלוקות אל הנבראים, אבל במקורו הכל הוא אחדות פשוטה.

תורה על פני שאר הרמ"ח מצוות. כי מאחר שנתבאר שהתת"ג מצוות הם כמו אברי האדם, ועניינם הוא המשכות פרטיות של גילוי אלוקות, שכל מצוה ומצוה ממשכה אור ה' ב"ה בעולם בדרגה מיוחדת שהוא ית"ש מתלבש בה, הנה בכך יובן גודל מעלת מצוות תלמוד תורה הנעשית בחב"ד שהם כלי המוחין של האדם.

כי זה דבר פשוט שבמוח יש הרבה יותר חיות משאר כל האברים, שהרי הוא עיקר נפש האדם, וכל החיות שבאדם נמשכת במוחו, וכן הוא הפועל ללא הרף יותר מכל אבר אחר, ונמצא שאין ערוך ודמיון כלל בין החיות שברמ"ח האברים לדרגת החיות שבמוחין. וככה ממש הוא בדרך משל למעלה בענין המשכת האור א"ס ב"ה ע"י לבושי המצוות, שדרגת גילוי האלוקות הנמשכת בתוך המוח שלמעלה כביכול - שהוא ענין לימוד התורה, היא רבה לאין ערוך ממה שהיא מתגלה בשאר הרמ"ח מצוות שהם רמ"ח אברים דמלא. ונמצא שכאשר האדם עוסק בתורה בכלי המוחין, הוא ממשיך על עצמו גילוי נפלא של אלוקות הרבה יותר ממה שנמשך ע"י שאר המצוות, ויפה הפליגו חז"ל בגודל מעלת עסק התורה יותר מפעולת המצוות מעשיות, ואמרו 'תלמוד תורה כנגד כולם'.

~

ע"י קיום המצוות, ובפרט ע"י עסק התורה, ממשיכים

השפעה וגילוי מרצון העליון שלמעלה מכל הבריאה, ומאיר הארה מאור א"ס ב"ה - בחי' קוב"ה - על השכינה

הק', שהיא המקור והשורש לכל נפשות ישראל, ועי"ז נוסף גילוי אלוקות בכל העולמות. ומטעם זה אומרים כסדר לפני שמקיימים המצוות 'לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה',

כי ע"י עסק המצוות הנמשכים מרצון העליון ב"ה ממשיכים התגלות אלוקות נפלאה בתוך כל הבריאה

מדת המלכות נקראת בשם 'כנסת ישראל' - כי היא המקור לכל נשמות ישראל המקבלים עליהם עול מלכותו יתברך

והטעם שכל הנבראים מתקיימים בזכות ישראל הוא, מפני שתכלית כל בריאת העולמות מכה מדת מלכותו יתברך היא בשביל אלו העושים רצונו ומקבלים עליהם עול מלכותו בשלימות, והם עם ישראל המקיימים את רצון השי"ת ומגלים את כבוד מלכותו יתברך בכל העולמות, ונמצא שמדת המלכות - השכינה הק' - היא מקור ושורש לכל נשמות ישראל, שכולם מתאספים ונכללים בתוכה, והם הם פנימיות החיות של כל העולמות.

יחוד קוב"ה ושכינתיה - המשכה וגילוי מבחי' אלוקות שלמעלה מהעולמות לתוך הבריאה

ובזה נבין גם את ענין 'לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה' שאומרים תמיד קודם עשיית המצוות. כי דרגת 'קודשא בריך הוא' הוא בחי' אלוקות שלמעלה מכל העולמות, שהבריאה כולה אינה תופסת מקום כלל לגבי דרגה זו, אלא שנמשך ממנה השפעת החיות לכל העולמות. וזהו ביאור השם 'קודשא בריך הוא', 'קודשא - פירושו מופרש ומובדל מכל העולמות, 'ברוך הוא' היינו שהוא מקור לכל הברכות והשפעות. וכאשר נמשכת השפעה וגילוי מדרגת קוב"ה - שלמעלה מכל העולמות, לתוך בחי' 'שכינתיה' - מדת המלכות, שהיא מקור כל הבריאה, הרי זה נקרא 'יחוד קוב"ה ושכינתיה'.

בכח עסק המצוות ממשיכים אור עליון מבחי' קוב"ה, אל השכינה הק' - שורש נשמות ישראל

וזהו שביאר כאן התניא, שע"י קיום המצוות, ובפרט ע"י עסק התורה, ממשיכים השפעה וגילוי מרצון העליון שלמעלה מכל הבריאה, ומאיר הארה מאור א"ס ב"ה - בחי' קוב"ה - על השכינה הק', שהיא המקור והשורש לכל נפשות ישראל, ועי"ז נוסף גילוי אלוקות בכל העולמות. ומטעם זה אומרים כסדר לפני שמקיימים המצוות 'לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה', כי ע"י עסק המצוות הנמשכים מרצון העליון ב"ה ממשיכים התגלות אלוקות נפלאה בתוך כל הבריאה, אשר זהו אכן ה'ראשית' והתכלית של כל היצירה - יחוד קוב"ה ושכינתיה.

א.

הקב"ה מנהיג את כלל ישראל במדת האמת

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו (יה, א).

פי' רש"י: 'מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק', ויש להבין מה מיוחד בשני דברים אלו, שהרי מבואר בפסוק כי יתרו שמע את כל מה שעשה ה', וא"כ למה דוקא שני דברים אלו גרמו לו להתקרב ולבא להיות חלק מכלל ישראל. עוד יש בפסוקים אלו כמה דקדוקים שהקשו המפרשים ולא נאריך בהם, וענור עוד על מה שמוכר כאן את השם 'אלקים' שהוא כנגד מדת הדין [ומסיים בשם הו"ה], ומה ענין הנהגת מדת הדין ליציאת מצרים שבאה ברחמי ה' והסדיו.

אכן הנה מאז דור הפלגה בהנחל עליון גויים ונפוצו שבעים אומות על פני כל הארץ, קבע הקב"ה שבעים שרים עליונים בין מלאכי מעלה, אשר כל אחד מהם ממונה על אומתו להמשיך להם השפעות טובות וכל המצטרף להם, לפעול למען נצחונם במלחמותיהם וכל כיוצא בזה. ולהבדיל אלף אלפי הבדלות, כאשר נתייחדו כלל ישראל לחלקו ונחלתו של הקב"ה, קבע הקב"ה שהוא ינהיג את כלל ישראל בעצמו וישיפע עליהם את כל הצטרפויותיהם, ולא תהיה הנהגה של שר הממוצע ביניהם, אלא נשמות ישראל היו מונהגים ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו.

וסדר הדברים הוא, אשר כל שר אשר אינו רואה לנגד עיניו אלא את הצלחת אומתו, והוא דואג אך ורק למענם ורואה בטובתם. אבל אצל הקב"ה אין זה פועל כך, כי הקב"ה הוא אמת ופועלתו אמת, ואין הוא מביט רק על מה שנראה לטובת ישראל כפשוטו, אלא כל דבריו אמת וצדק, והוא משיפע רק כאשר האמת מחייבת כי זה הוא הדבר הראוי והנכון.

ולכן גם כאשר הגיעה העת והשעה הראויה להוציא את בני ישראל מארץ מצרים, לא הוציא הקב"ה את כולם כאחד בלי יוצא מן הכלל, אלא 'וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים' (ג, יג), שלא יצאו אותם שלא האמינו בישועת הקב"ה, והם מתו בשלשת ימי אפילה (רש"י ט, ט). ולכן נאמר שם 'אלקים על יציאת מצרים, כי נהג הקב"ה במדת הדין לברר את הראויים לצאת ממצרים. וביותר היה זה כאשר עמדו כלל ישראל לפני קריעת ים סוף, ושוב היו נתונים בדין להינצל או ח"ו להיאבד (רש"י ד, ט). וכלל הדברים הוא, שהקב"ה אינו משיפע לכלל ישראל כפי סדרי הטבע בלי חשבון צדק, אלא כל דבר ודבר הוא על פי האמת והיושר. ולכן כאשר היתה טענה על כלל ישראל שחקרו היש ה' בקרבנו אם אין (שמות י, י), מיד נאמר ויבא עמלק וילחם עם ישראל (ס, ח), ואפילו שהיה זה באמצע המהלך של יציאת מצרים, מ"מ נהג הקב"ה עם כלל ישראל בדקדוק ובקפדנות. וכל זה הוא מפני שהקב"ה בעצמו מנהיג אותנו, ולכן צריכים אנו להתאים את עצמינו אל מדת ה' אלקים אמת אשר חותמו אמת.

וכאשר ראה יתרו את המהלך של יציאת מצרים, והשיג בחכמתו הגדולה את כל ענין שיי אומות העולם, וראה איך הקב"ה מנהיג את בני ישראל, הבין מה שיש לכלל ישראל הנהגה מיוחדת ע"י הקב"ה בעצמו ולא על ידי שר ממונה עליהם, ולכן בא והתקרב להיות חלק מאומה קדושה זו. והוא שנאמר שראה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו, שראה איך הקב"ה נוהג במדת הדין אפילו אחר שכבר נהיו כלל ישראל לעמו ונחלתו, שהוא מפני היותו משיגה עליהם בפרטיות כנ"ל. והוא מה שפי' רש"י שהוא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, וכמו שנתבאר כי בשני אלו ראו בברור את ענין זה. והוא גם ענין מה שסיפר משה רבינו לחותנו את כל התלאה אשר מצאתם בדרך (יה, ח), וגם בזה מפרש רש"י שהוא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, כי שני אלו אפילו שכבר היו 'בדרך' אחר שכבר נבחרו כלל ישראל לעם ה', ומכל מקום

היתה 'תלאה' ומדת הדין, כי הקב"ה חפץ להדביקו באמיתותו ומדייק להשיפע עלינו באמת וצדק.

ובזה יובן מה שהתפעל יתרו ואמר 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלילים, כי בדבר אשר זדו עליהם' (יה, יא), ומבאר רש"י כי התפעל ממה שנהג הקב"ה מדה כנגד מדה. ולכאורה אינו מובן, מה היתה התפעלותו הגדולה כל כך, אכן ע"ד מה שנתבאר יתבאר ביותר. כי אצל שרי האומות, אילו רק היתה הרשות נתונה להם, היו מכללים ומנצחים אלו את אלו בלי שום חשבון. ואילו אצל כלל ישראל, גם כאשר בא הקב"ה להוציאנו ממצרים ולהיפירע מכל צרינו, אינו עושה זאת אלא במדה כנגד מדה כפי כמה שקלקלו האומות במעשיהם, כי הנהגת כלל ישראל באה דוקא באמת ויושר.

ב.

ענין הכבוד שקיבל יתרו

ויצא משה לקראת חותנו (יה, י).

כתב רש"י: 'כבוד גדול נתכבד יתרו באותה שעה' וכו', עיי"ש. יש לרמוז בענין 'כבוד גדול', שהוא בחי' 'כבוד' במילואו (כ"ף ב"ת ו"ו דל"ת - בני תתקס"ח), וזכה יתרו לכבוד כי 'כבוד' במילואו בגי' 'יתרו' במילואו (ו"ד ת"ו ר"ש ו"ה).

והנה 'כבוד' פשוט מרמז על צורת אות א' שהיא י' על ו' מלמעלה ועוד ו' ומתחתיו י' כדאי' באריה"ק (ע"ה ש"ד פ"ה), כי אלו ב' פעמים יו' הם בגי' 'כבוד'. ואכן 'כבוד' פשוט עם 'כבוד' במילואו הוא בגי' אָלָף, שהוא ג"כ בחי' אות אל"ף כידוע, בסוד הפסוק איכה ירדוף אחד אלף (דברים לב, ל: בני יששכר שבתו ג, ח). וענין זה של האות א' הוא הכנה למתן תורה, כידוע שיעקרו הוא הא' של 'אנכי'.

ג.

במתן תורה הגיעו כלל ישראל לתיקון חטאי הדורות הקודמים

ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויהן שם ישראל נגד החר (ש, ט).

הנה כלל ישראל במצרים היו צריכים לתקן את נשמות דור אנוש ודור המבול ודור הפלגה שנפגמו בעוונותיהם (שעה"כ פסח א), וכמה עניינים שהיו עם כלל ישראל בעת שיעבוד מצרים היו כדי לברר יצויצין אלו, והגאולה ממצרים מורה על תיקון נשמות אלו.

וזהו ענין קרבן פסח שהקריבו בערב יציאת מצרים, שהוא כנגד תיקון חטא דור אנוש שחטאו בעבודה זרה, ולכן הקריבו את קרבן הפסח שעניינו הוא 'משכו ידכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן' (שמו"ד טו, ב) כי הוא קרבן של אמונה. ואחר כך בשבועי שם פסח עברו בים סוף, להורות על תיקון דור המבול שנשטפו בים רבים, ואילו לכלל ישראל הפך הקב"ה ים ליבשה כי תיקנו חטא זה. והשלמת התיקון של דור אנוש היה במתן תורה, שאז נתגלה האמונה הנכונה של 'אנכי ה' אלקיך'. ובניית המשכן היה התיקון של חטא דור הפלגה שאמרו לבנות מגדל (בראשית יא, ד), ותיקון לזה הוא הבנין הנכון של המשכן.

ויש לומר כי בהגיע בני ישראל לחר סיני נרמזו שלשה תיקונים אלו, כדי להורות על השלמת יציאת מצרים שהגיעו אליה עכשיו. והוא ענין 'ויסעו מרפידים' המורה על התרחקותם מן הרפיון ימים שהביא עליהם את עמלק, אשר עמלק הוא קלי' של מינות ואפיקורסות ר"ל, ולכן נכשלו שם וחקרו היש ה' בקרבנו אם אין (שמות י, י). וכאשר נסעו כלל ישראל מרפידים בתשובה (רש"י י, ט), הרי שחזרו בתשובה על ענין המינות שהוא שורש העבודה זרה, וזכה תיקנו את חטא דור אנוש.

וממשיך הפסוק ואומר 'ויהנו במדבר', ויש לומר כי פסוק זה מרמז על לשון של חן, כענין הכתוב (יחזקאל לא, א) כה אמר ה' מצא חן במדבר. וזה מורה על תיקון חטא דור המבול, אשר אז נאמר 'ותשחת הארץ' (בראשית י, יא) שהוא ההיפך של נשיות

חן, ואך נח נאמר בו 'מצא חן' (שם ח), ואילו כלל ישראל מצאו חן במדבר לפי שתיקנו את חטא דור המבול.

ומסיק 'ויהן שם ישראל' שהוא 'אישי אחד בלב אחד' (רש"י), וזה מורה על תיקון חטא דור הפלגה שהוא שורש הפירוים והמלחמות בעולם, וכאן התאחדו כלל ישראל כי תיקנו את חטא זה.

ד.

התורה מתקבלת דוקא במתנה

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר (ב, א).

אמרו חז"ל (שבת פ"ב) כי מתן תורה היתה בשבת, וי"ל כי הענין בזה הוא לפי שהשבת נקראת מתנה טובה (שם ט), וכך גם התורה ניתנה לנו במתנה, כמו שכתוב כי לקח טוב נתתי לכם תורתא אל תעזבו (משלי ד, ב). וכך גם ניתנה למשה רבינו במתנה (שמו"ד מא, י), וכמו שנאמר על כך (תהלים סח, יט) לקחת מתנות, וכן אומרים על זה 'ישמח משה במתנת חלקו' (שחרית לשב"ק), ויש לבאר את הענין בזה.

ויש לומר כי הנה בדרך כלל נאמר שונא מתנות יחיה (משלי טו, ט), כי כל חיותו של האדם ניתנה לו כדי שיעמוד בבחירתו ויבחר בטוב ובאופן זה יזכה לכל מעלותיו ומדרגותיו, ולכן צריך האדם להתרחק ממתנות ודברים המתקבלים בלי עבודה. וכן היה כ"ק רבינו ז"ע רגיל לומר, שהיתה עבודה גדולה אצל צדיקים ליותר ולסלק 'מדרגות' שזכו להם מן השמים. והלק מן הענין שבדבר הוא לפי שמדרגות אלו מתקבלים במתנה, והיתה עבודת הצדיקים לברר כל דבר ע"י עבודה דוקא.

אכן כל זה אינו אלא בדברים שיש יכולת לאדם להגיע אליהם בעבודתו, ולכן אומרים לו שלא יקבלם במתנה אלא יעבוד עליהם. אבל ענין השבת הוא דבר המונח בבית גזויו של הקב"ה, שהוא מקום הנעלה מתפיסת ידי האדם, ולדבר זה אין האדם יכול לזכות בעבודתו, ולכן מקבלים אותו במתנה. וכך גם ענין התורה שהיא במדה גנוזה מלפני בריאת העולם, לא היו יכולים לקבל אותה בדרך עבודה, והדרך היחידה לקבל אותה הוא בדרך מתנה. ולכן אומרים על התורה 'חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו', כי לולא רחמי ה' והסדיו שנתן לנו אותה במתנה, לא היינו יכולים להגיע לזכות בה לעולם.

וזו היתה חכמתו הגדולה של שלמה המלך ע"ה, כאשר נגלה עליו השי"ת בגבעון ואמר לו 'שאל מה אתן לך' (מ"א ג, ח), וביקש שלמה לקבל חכמה, ויטב הדבר בעיני ה' (שם ט). והיינו לפי שכל שאר הדברים אין ראוי לבקש לקבל אותם במתנה, שהרי צריך האדם לעבוד כדי לזכות בהם ע"י עבודתו בקודש. אבל החכמה הלא היא התורה הק', אין ביכולת האדם שיגיע אליה בכוחות עצמו, ומוכרח הוא לקבלה במתנה. וכאשר ביקש שלמה המלך את החכמה, הראה כי מבין הוא על גדלות התורה וחשיבותה שאין ערוך עליה, ומוכרחים לקבל אותה במתנה.

ה.

אלף ברכות נמשכות מן השמים

מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך את צאנך ואת בקרך, בכל המקום אשר אוכיר את שמי אבוא אליך וברכתך (ב, כא).

בפסוק זה נזכרים 'עולה' שלמים' בקר' ו'צאן', וביחד עם שם 'הוי"ה' הנקרא עליהם כמו שכתוב 'אשר אוכיר את שמי', הרי הם בגי' אָלָף. והוא שסיים 'אבא אליך וברכתך', כי אין ברכה מן השמים פחותה מאלף (וזה"ק ח"א קס"א).

וענין זה הפסוק הוא, כי אמרו חז"ל (ב"ר פ"ד) שראויה היתה התורה להינתן לסוף אלף דורות, כמו שנאמר דבר צוה לאלף דור (תהלים קה, ח), אלא שהקדימה הקב"ה לתקע"ד דורות ונתנה לסוף כ"ו דורות, עיי"ש. ולכן צריכים לזכות 'עולה ושלמים בקר וצאן' שהם לתקע"ד כ"ו, לתקן את הדורות שלא זכו לתורה, ואז יבא שם הוי"ה וישרה עליו ויברכו באלף ברכות שמים.

ויגבה לבו בדרכי ה':

אין דער

היינטיגער

תקופה איז זייער

וויכטיג צו נוצן

'גאווה דקדושה'

א. זה דור דרשיו: דער חילוק צווישן דעם אמאליגן שפראך - ביזן היינטיגן שפראך

די אמאליגע בעלי מוסר פלעגן האקן גאר אסאך אויף בעלי גאווה | מען פלעגט אויפווייזן די נישטיגקייט פון א מענטש | דעמאלט איז דאס געווען דער עיקר יצר הרע פון אן ערליכער איד | זייערע נפשות זענען געווען געזונט צו פארנעמען שארפקייט | זיי האבן זיך געפריידט אז מען שטעלט זיי אויפן פלאץ | היינט איז נישט גאווה דער עיקר יצר הרע | היינט וועט מען אריינפאלן אין עצבות און יאוש פון אזא שפראך | היינט איז דער עיקר יצר הרע די שוואכע נערווען און כוחות הנפש | היינט דארף מען בויען א רואיגקייט אין עבודת ה' | רואיגקייט איז נישט קיין סתירה צו האראוואניע | די מחנכים זענען גערעכט אז מען דארף היינט הייבן דעם אייגענעם ערך | די עצה פאר דעם אלעם איז: דער מהלך וואס פנימיות התורה האט צו גאווה

ב. התפאר עלי: א צדיק וואס זיין 'אני' מיינט בלויז 'נשמה' מעג זיך בארימען מיט זיין גרויסקייט

אין זוהר איז נישטא אזא זאך ווי 'זיך אראפרייסן' | פארקערט, מען בארימט זיך | מען לויבט אויס אן אנדערן מענטש | חסיד'ישע צדיקים פלעגן רעדן פון זייער גרויסקייט | ווילאנג א מענטש קוקט זיך אָן ווי א גוף - טאר ער זיך נישט בארימען | איינמאל ער קוקט זיך אָן ווי א נשמה - מעג ער זיך בארימען | נישט ער 'מעג' נאר ער 'מוז' | עס איז א מצוה פון 'הדבק בדרכיו' | עס איז נישט מער ווי א התפשטות פונעם אור ה' | פארציטישע צדיקים האבן געהאלטן ביי דער דרגא דעריבער האבן זיי גערעדט פון זיך | חכמי הנגלה האבן אויך געהאלטן דארט - אבער זיי האבן אונז נישט געוואלט אויסלערנען זיך אזוי צו פירן

ג. מה תשתוחחי נפשי: פארוואס זאלסטו ליגן אין אזא נארישע גאווה? לעב אביסל העכער!

דער חסיד'ישער העכערער דרך פון גאווה דקדושה איז א רפואה פאר אונזער שוואכער דור | מיר טארן טאקע נישט רעדן אזוי ברייט פון זיך - אבער נישט זיין צוקוועטשט | בהאי חבורא יפקון מגלותא: אָן דעם אור וואלטן מיר נישט געהאט קיין מהלך וויאזוי צו ארבעטן אויף גאווה היינטיגע צייטן | דורך התקשרות צו צדיקים - באקומט מען אביסל פון זייער דרך | אמאל קען מען האבן א התנוצצות פון גדלות הנשמה | אפילו אויב נישט, ארבעט מען מיט 'אמונה' און א 'רשימו' פונעם אור | געדענקען 'איך בין א הייליגע נשמה וואס שיינט און לייכט' | איינמאל מען האט עס טועם געווען - פארגלוסט זיך שוין נישט די פשוט'ע גאווה | דאס גיבט פארן מענטש א ריכטיגע 'זעלבסט שעצונג' וועלכע איז געבויעט אויף פנימיות התורה און נישט אויף גוי'אישקייט | דאס בויעט אויף א געזונטן נפש צוזאמען מיטן תכלית העונה

אין קורצן פון פריערדיגן גליון:

פארהאן צוויי מהלכים אין עבודת המדות. דער נגלה'דיגער מהלך איז גורס דעם 'רע' אלס מציאות, און לייגט אריין גרויסע כוחות אינעם 'סור מרע'. דער פנימיות'דיגער מהלך איז נישט גורס דעם 'רע', נאר בלויז דער 'ניצוץ טוב' וועלכע באהאלט זיך דארט, דעריבער לייגט עס אריין גרויסע כוחות אינעם 'עשה טוב' פון דער מדה, און דער 'רע' וועט שוין אליינס פאלן. היינטיגע צייטן זענען די נסיונות אזוי שטארק, אז עס פעלט זיך שטארק אויס אויך דער פנימיות'דיגער מהלך, צו אנקוקן דעם 'רע' ווי א דמיון און מגלה זיין דעם אמת'ן תענוג פונעם 'טוב'.

א.

זה דור דרשיו: דער חילוק צווישן דעם אמאליגן שפראך - ביזן היינטיגן שפראך

די פשוט'ע עצה אויף 'ענוה': זען די אייגענע חסרונות

דער מסילת ישראל ישרים דא אין פרק י"א שטעלט אוועק דעם נגלה'דיגן מהלך כלפי די מדה פון גאווה, אז כדי זיך אויסצורייניגן פון 'גאווה' דארף דער מענטש פשוט 'קענען זיך זעלבסט!' ער זאל פשוט זיך נישט נארן, נאר וויסן זיינע אלע חסרונות און באגרעניצונגען! ווייל גאווה איז בעצם נישט מער ווי א פארבלענדעניש וואס דער מענטש איז בלינד און זעט נישט זיין עכטן כאראקטער, ער נארט זיך גאר שטארק ווער ער איז. אבער איינמאל א מענטש וועט זיך עכט ארויסהאבן - וועט ער אויטאמאטיש זען ווי קליין ער איז און זיך נישט קענען האלטן גרויס.

פארציטיג'ס איז דער עיקר 'אידישער יצר הרע' געווען 'גאווה'

אמאל פלעגן אלע משגיחים און מגידים רעדן גאר אסאך איבער דער מדה פון גאווה, און דאס איז ממש געווען זייער עיקר נקודה אין וואס זיי האבן זיך כסדר געקאכט ביי זייערע דרשות. ווייל דאס איז דעמאלט געווען דער עיקר יצר הרע פון א איד, ווייל פון מגושמ'דיגע זאכן איז מען געווען אפגעשיידט און דערווייטערט, מען האט געלעבט אפגעטיילט פונעם גוי און פון זיינע תאוות, מען האט געלעבט מיט א העכערקייט און דערהויבנקייט, און דער עיקר אידישער יצר הרע איז געווען דאס וואס דער 'תלמיד חכם', דער 'למדן' אדער 'עובד' האט זיך געהאלטן גרעסער פונעם סתם מענטש. דעריבער פלעגט מען אסאך רעדן אויף דער מדה פון גאווה.

דער אמאליגער בעל דרשן פלעגט אריינשנדיין אינעם עולם

דער נוסח וויאזוי מען פלעגט רעדן דערפון, איז זייער שטארק געגאנגען אויף דעם אופן וויאזוי דער מסילת ישראל ישרים זאגט דא, אז דער מענטש דארף אנערקענען אז ער איז באמת א גרויסער דורכפאל. די מגידים פלעגן ביי יעדע דרשה אריינשמיסן אינעם עולם! זיי האבן כסדר געזוכט נאך א וועג וויאזוי מען קען 'צוברעכן' דעם מענטש, אז דער מענטש זאל נאכמער שפירן אז ער האט גארנישט וואס צו האלטן פון זיך! ער זאל נאכמער האלטן אז ער איז ממש 'גארנישט מיט נישט!' און וואו זיי האבן נאר געקענט טרעפן עפעס א טענה אויפן מענטש - וועלכע זאל אים אויפווייזן ווי אפגעפרעגט און נישטיג ער איז - איז עס געווען א בעסערע דרשה: "הא, דו מיינסט אז דו ביסט נאך עפעס? איך וועל דיר ווייזן ווי גארנישט דו ביסט! דו ביסט א שטיק נגיעות! דו ביסט אזא גרויסער רשע און אזא מין חוטא!" מען האט פרובירט מיט אלע כוחות אז דער מענטש זאל ארומגיין מיט נעגאטיווע מחשבות אויף זיך, און דורכדעם וועט ער זיין אן 'עניו' און זיך נישט האלטן גרעסער איבער אנדערע אידן. און מען קען זאגן אז דער דרך האט טאקע זייער מצליח געווען - אין 'ענער צייט - און לפי הזמן איז דאס געווען דער ריכטיגער דרך.

היינט איז דער עיקר יצר הרע 'עצבות' און 'יאוש'

די דורות האבן זיך געטוישט, און צוזאמען מיט

דעם האבן זיך אויך די יצר הרע'ס געטוישט. דער היינטיגער 'אידישער' יצר הרע איז שוין נישט אזוי ווייט אויף 'גאווה' - אודאי איז עס היינט אויך שייך, אבער נישט אויף אזא גרויסן פארנעם, און נישט דאס דארף זיין היינט דער עיקר מדובר פון א משגיח. אפילו דער יצר הרע פון 'תאוות' איז שוין אויך נישט היינט דער עיקר דגוש. דער עיקר נקודה מיט וואס דער היינטיגער יצר הרע כאפט אריין בחורים און אינגעלייט איז מיט עצבות, נערווען, דיפרעסיע (דכאון הנפש), יאוש און אלע סארט זאכן וועלכע באלאנגען צו דער סארט קאטאגאריע; ווי מען זעט ביי די אלע וועלכע ווערן נעבעך קאליע ר"ל, אז דאס אלעס איז געקומען פון דעם וואס זיי זענען נכשל געווארן און זענען דורכגעפאלן אין עבודת ה', און זיי זענען געווארן צוקלאפט און מיואש.

היינט איז א גרויסע מצוה אוועקצושטעלן א געזונטער נפש אין עבודת ה'

א גרויסער עיקר וואס א בעל דרשן דארף היינט רעדן ביי זיינע דרשות איז: 'עניני חיזוק'. ווייל בזמן הזה איז א גרויסער חלק פון עבודת ה' זיך צו שלאגן מיט די קראנקע נערווען - נישט צו זיין קיין נערוועזער מענטש. מען דארף ארבעטן צו זיין א רואיגער און געלאסענער מענטש! א מענטש וועלכער לעבט מיט 'מנוחת הנפש'! און דאס איז היינט דער עיקר הצלחה אין עבודת ה', אז א מענטש פועל'ט ביי זיך אז זיין עבודת ה' זאל נישט צוגיין מיט קיין לחץ און מיט א געפיל כאילו איינער שטייט אויף אים מיט א שטעקן א גאנצן טאג,

נקודות:

בזמן הזה איז א גרויסער חלק פון עבודת ה' זיך צו שלאגן מיט די קראנקע נערווען - נישט צו זיין קיין נערוועזער מענטש - נאר זיין א רואיגער און געלאסענער מענטש וועלכער לעבט מיט 'מנוחת הנפש'! זיין עבודת ה' זאל נישט צוגיין מיט קיין לחץ, נאר עס זאל זיין מיט 'הרחבת הדעת' און 'מנוחת הנפש'

דער מענטש וויל גאר שטארק גרויס מאכן דעם 'אני' - דעם 'איך'! ער האט א תאוה, אז זיין 'איך' זאל זיין 'העכער' פון יעדן! ער וואלט עכט געוואלט אז ער זאל שטיין אין צענטער פון דער וועלט אויף א הויכע פלאטפארמע און די גאנצע וועלט זאל זיך בוקן צו אים און זאגן 'יחי המלך'... דאס איז זיין חלום און צו דעם שטרעבט ער

פונקט ווי א מענטש וועלכער קוקט אריין אין שפיגל און זעט דארט א צורה פון א מענטש, און ער הייבט אן רעדן צו אים מיינענדיג אז דאס איז אן אמת'ער מענטש... און ביז דערוויל איז עס פוסטע דמיונות. אט אזוי זעט אויס דער 'איך' וואס דער גוף שטעלט אהער

נאר עס זאל זיין מיט 'הרחבת הדעת' און 'מנוחת הנפש'. אודאי דארף מען אריינלייגן א 'גינה' אין עבודת ה', אבער רואיגקייט איז נישט קיין סתירה צו 'גינה'! פארקערט, רואיגקייט בויטע אויף א געזונטער נפש וועלכער וועט האבן די כוחות זיך אנצושטרענגען מיט א גרויסע יגיעה - אבער אלעס מיט א שמחה און מנוחת הנפש.

'זעלבסט שעצונג' איז נישט קיין גוי'אישע זאך - עס מוז אבער צוגיין מיט א תורה'דיגן מהלך
אסאך היינטיגע מחנכים זאגן טאקע, אז א מענטש דארף זיך אביסל 'מחשיב' זיין; ווי מען רופט עס אויף ענגליש: "סעלף עסטימעס" (ערד עצמי). דער פראבלעם איז נאר, אז זיי נעמען דאס פון דער גוי'אישער וועלט. אבער דער עצם מושג איז נישט קיין מאדערנע זאך. דער וואס לערנט אביסל 'פנימיות התורה' - איז עס ביי אים א פשוט'ע זאך! דער פראבלעם איז נאר, אז רוב עולם קען נישט קיין 'פנימיות התורה', דעריבער מיינט מען אז דאס איז א פסיכאלאגישער חידוש. אויב וואלט מען אבער געלערנט אביסל 'פנימיות' וואלט מען דאס אליינס איינגעזען מצד 'פנימיות התורה', און מען וואלט נישט געדארפט אנקומען אז זיי זאלן אונז עס זאגן! א איד דארף וויסן: זיך 'מחשיב' זיין איז א ריכטיגע מדה, אבער מען מוז עס אויסארבעטן מצד הקדושה! און נאר אויף דעם אופן קען א איד מצליח זיין דערין!

ווייל טאמער עס גייט צו אויפן גוי'אישן מהלך - וועט עס נישט ארבעטן אויף א אידישע נשמה.

דער נגלה'דיגער פראבלעם פון גאווה: דו מאכסט זיך ווי א מציאות פאר זיך
כדי צו ארויסהאבן דעם שורש פון 'זעלבסט שעצונג' - וועלכע ווערט אנגערופן אינעם שפראך פון פנימיות התורה: 'גאווה דקדושה' - וואס דאס ווארפט בכלל אן אנדערן ליכט אויף דער עבודה פון מדת גאווה - וועט מען קודם איבער'חזר'ן א שאלה וואס מען האט שוין געפרעגט (גליון ק"ג - בא תשפ"ג): וואס איז דער פראבלעם פון 'גאווה'?! יעדע שלעכטע מדה איז דער חסרון וויבאלד עס איז נישט פון די מדות וואס דער רבונג של עולם נוצט, און א מענטש דארף זיין 'דומה' צום רבונג של עולם. אבער גאווה איז דאך יא א מדה פונעם רבונג של עולם; ווי עס שטייט (התלים צג, א): "ה' מְלֶךְ גָּאוֹת לְבָשׁ", נו אויב אזוי, פארוואס טאר נישט א מענטש האבן די זעלבע מדה ווי דער רבונג של עולם?! אויף דעם האט מען געענטפערט: דורך גאווה ביזט זיך נישט 'מדמה' צום רבונג של עולם, נאר דו מאכסט זיך כאילו דו ביסט חלילה אויך א גאט! ווייל גאווה געהערט בלויז צום רבונג של עולם, און טאמער דו ביסט א בעל גאווה ביסטו א מורד במלכות! דו זעצט זיך אויפן שטול פונעם קעניג! אנשטאט זיך 'מדמה' צו זיין מיט הכנעה צום רבונג של עולם - רייסטו זיך

ב.

התפאר עלי: א צדיק וואס זיין 'אני' מיינט בלויז 'נשמה' מעג זיך בארימען מיט זיין גרויסקייט

הערן ווי זיי רעדן לשונות פון זייער אייגענעם שבח. בפרט געוויסע פארצייטישע צדיקים וועלכע זענען ספעציעל באקאנט מיט דעם, אז זיי האבן גערעדט אויף זיך הויכע מדרגות; ווי דער רבי ר' ברוכ'ל, דער הייליגער אפטער רב, דער רוזשינער און נאך צדיקים. און אסאך מאל שטעלט זיך אויף א מתנגד און זאגט: "ביי די חסידים האלט מען זיך גרויס! זיי רעדן עפעס אזא מין ברייטע שפראך! ביי די בעלי מוסר הערט מען נישט אזוינס, זיי רעדן כסדר מיט א הכנעה און שפלות!". אבער זאל ער נאר אריינקוקן אין זוהר - וועט ער האבן קושיות אויך אויף רבי שמעון בר יוחאי - ווי ער רעדט מיט אזא ברייטע שפראך אויף זיך! די צדיקים גייען בסך הכל אינעם דרך פון רבי שמעון בר יוחאי! זיי האבן עוסק געווען א גאנץ לעבן אין 'תורת רבי שמעון בר יוחאי', דעריבער האבן זיי אן אנדערע השגה און זיי פירן זיך ווי רבי שמעון בר יוחאי! "איי, דו פארשטייסט עס נישט? נו, פארשטייסטו נישט צו רבי שמעון בר יוחאי! נישט געפרעקליך! עס איז דא א באהאלטענער דרך פון 'פנימיות התורה' וואס דו האסט נישט קיין שייכות דערצו!"

זיי האבן כפשוטו זיך מדמה געווען צום רבוש"ע: מה הוא גאה אף אתה גאה

די אלע זאכן פירן צו א מסקנא: אז אין פנימיות התורה איז פארהאן עפעס אן אנדערער סארט גאווה וואס דאס איז נאר א גוטע מדה! עס איז די זעלבע 'מדת הגאווה' וואס דער רבונג של עולם פירט זיך דערמיט! און פארקערט, דורכדעם וואס א מענטש האט דעם סארט גאווה - איז ער זיך מדמה צום רבונג של עולם! ווייל לויט 'פנימיות התורה' איז 'גאווה' גארנישט אנדערע ווי אלע אנדערע מדות - וואס מען דארף זיך מדמה זיין צום רבונג של עולם! מיטן זיין א הייליגער 'בעל גאווה' איז ער מקיים דעם 'הלכת בדרכיו' - מה הוא 'גאה' אף אתה 'גאה'! נאר אודאי דארף מען מסביר זיין וואספארא סארט כאראקטער איז דער סארט הייליגע גאווה!

גאווה מיינט: אויפהייבן מיין 'איך'
כדי צו פארשטיין אביסל צו הייליגע גאווה - מוז מען קודם בכלל צונעמען דעם פשוט'ן געפיל

אפ פון אים מיט א זעלבסטענדיגקייט!

דער רבונג של עולם'ס גאווה איז גאר עפעס אן אנדערע זאך!

אין פנימיות איז די גאנצע 'הנחה' - אויף וואס דער אויבנדערמאנטער קושיא איז געבויעט - פאלט! דאס הייסט, די קושיא שטעלט אוועק, כאילו די זעלבע סארט 'גאווה' וואס א מענטש דא אונטן האלט זיך גרויס - אט די סארט גאווה פארמאגט דער אויבערשטער! און מיר טארן נישט נוצן אט די מדה. אבער פנימיות התורה שרייט: חס ושלום! דער רבונג של עולם איז בכלל נישט דער סארט בעל גאווה! איי, עס שטייט דאך: "ה' מְלֶךְ גָּאוֹת לְבָשׁ"? אבער עס שטייט דאך אויך (ילקוט דברים תתנ"ו): "כל מקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו!" אלא מאי, זעסטו דאך אז דא רעדט זיך פון אן אנדערן סארט גאווה - וועלכע איז בכלל נישט קיין סתירה מיט תכלית הענוה! די סארט 'גאווה' וואס מיר קענען דא אונטן - איז א שלעכטע און טמא'נע מדה בתכלית! דער רבונג של עולם איז נישט קיין שום נדנד פון דער מדה חס ושלום! עס איז נאר פארהאן א צווייטע מדה, וועלכע רופט זיך 'גאווה דקדושה', און אויף יענע הייליגע גאווה זאגט דער פסוק: "ה' מְלֶךְ גָּאוֹת לְבָשׁ". יענע הייליגע גאווה איז ממש 'איינס' מיט 'תכלית הענוה'! נאר מען דארף דאס אביסל מקרב זיין אל השכל; ווי פאלגענד.

וואס עס ליגט אונטער דער מדה פון גאווה. למשל, א מענטש טראכט צו זיך: "איך בין קלוגער ווי אלע מענטשן דא אין בית המדרש! הלאי זאל עס יעדער איינזען און האבן רעספעקט פאר מיר!". דער אפטייטש דערפון איז: דער מענטש וויל גאר שטארק גרויס מאכן דעם 'אני' - דעם 'איך'! ער האט א תאוה, אז זיין 'איך' זאל זיין 'העכער' פון יעדן! ער וואלט עכט געוואלט אז ער זאל שטיין אין צענטער פון דער וועלט אויף א הויכע פלאטפארמע און די גאנצע וועלט זאל זיך בוקן צו אים און זאגן 'יחי המלך'... דאס איז זיין חלום און צו דעם שטרעבט ער מיט אלע זיינע גאווה'דיגע דיבורים און תנועות.

די שאלה איז: ווער איז דער 'איך'?

אויב מען פארשטייט אז 'גאווה' מיינט: גרויס מאכן דעם 'אני', אויב אזוי שטעלט זיך א שאלה: "ווער איז דאס דער 'אני'?" ווען א מענטש זאגט 'איך', וועמען מיינט ער דא? וועלכער בילד קומט אים ארויף אין קאפ בשעת ער זאגט 'איך'?! דער תירוץ איז: עס ווענדט זיך וועלכער סארט לעבן ער לעבט! א געווענליכער מענטש - אפילו טאמער ער איז אן ערליכער איד און א תלמיד חכם - אבער ער האט זיך נישט אויפגעהויבן צו א העכערע וועלט, נאר ער לעבט זייער פשוט אין דער וועלט, ביי אזא אייגענעם 'איך' א גשמיות'דיגער מענטש, ווייל זיין גאנצער לעבן איז חיים גשמיים! כאטש וואס אודאי ליגט באהאלטן אינעם גשמיות א לויטערע נשמה וועלכע איז א 'חלק אלוך ממעלה' - אבער למעשה לעבט ער נישט מיט זיין 'נפש אלקי' - נאר מיט זיין 'נפש הבהמי'! עס טראכט מיט א פליישיגן מה, ער שפירט זייער פליישיגע חושים, ער פילט מיט פליישיגע געפילן און ער לעבט בכלליות א גשמיות'דיג לעבן. און דעריבער קוקט ער זיך אן ווי א גשמיות'דיגער מענטש, און ווען אימער ער רעדט אדער טראכט וועגן דעם גרויסן 'זיך' - קומט אים ארויף א בילד פון חיצונית'דיגן גוף! ער האט א גשמיות'דיגע האנה גרויס צו מאכן דעם גשמיות'דיגן 'אני', דעם בהמה'דיגן גוף - איבער אנדערע מענטשן! און דער סארט גאווה איז א טמא'נע און עקלדיגע גאווה - וואס מען דארף אפילו נישט מסביר זיין דעם פראבלעם דערפון! אפילו להבדיל א גוי - פארשטייט

אלע מייען חסרונות זענען נישט 'איך' - עס איז דער 'גוף'! 'איך' בין מיין הייליגע 'נשמה'! ווען עס זאל נתגלה ווערן ווער מיין נשמה איז, וואלט דאך די גאנצע וועלט פארפלייצט געווארן פון ליכטיגקייט! עס איז דאך מורא'דיג! איך בין דאך ממש א חלק אלוך ממעל! נו, צו וואס זאל איך מאכן אזא עסק פון מייען חסרונות? דאס איז דאך בכל נישט מיין עכטע מציאות! מיין עכטע 'איך' איז א הייליגע נשמה! און אויב טאקע דערהייבן מייען השגות און פרובירן זיך צו צושטעלן צו מיין אמת'ע מציאות און לעבן א 'חיי נשמה'!"

איך נגלה לערנט מען אויס דעם פשוט'ן ווען פארן פשוט'ן מענטש וואס זיין 'איך' איז דער גוף

'נגלות התורה' איז דער חלק התורה וואס גייט אראפ צום עולם הזה - ביז צום גוף הגשמי. עס קומט אויסלערנען פאר א מענטש וועלכער לעבט דא אויף דער וועלט מיט פליישגע חושים און הרגשים - וויאזוי ער זאל זיך אויפפירן על פי תורה. און אויף דעם איז אוועקגעשטעלט אלע 'מצוות מעשיות' אויסצולערנען וויאזוי א גופניות'דיגער מענטש דארף זיך אויפפירן. און דערפאר לערנט 'נגלות התורה' אויס, אז א מענטש דארף זיך משפיל זיין און זאגן 'איך בין גארנישט', ווייל א גופניות'דיגער מענטש מוז טאקע דערנדרערן דעם 'איך' - וועלכע איז א טמא'נער איך! און דערפאר, כאטש משה רבינו איז די אלע תנאים און אמוראים זענען אודאי געווען מופשט פונעם 'גוף' און געווען א שטיק 'נשמה' - האבן זיי אבער נישט געוואלט משבח זיין זיך אדער יענעם, כדי נישט אויסצולערנען פאר די 'נשמה גוף' - וועלכע לערנען 'נגלות התורה' - זיך צו משבח זיין! דערפאר האבן זיי זיך אליינס אראפגעריסן און מגנה געווען.

איך עקבתא דמשיחא האט זיך דער אור החסידות צושפרייט און עס האבן זיך פארמערט 'אנשי נשמה'

אינמאל עס איז אנגעקומען די ריכטיגע צייט וואס דער אויבערשטער האט שוין געוואלט מגלה זיין 'פנימיות התורה' דורך רבי שמעון בר יוחאי - האט זיך אנגעהויבן נייע צייטן! פנימיות התורה איז לכתחלה אוועקגעשטעלט אויף 'העכערס', עס קומט אויסלערנען פאר א מענטש וועלכער לעבט נשמה'דיג - וויאזוי ער זיך אויפפירן על פי סוד. און דעריבער ערלויבט מען זיך דארט צו משבח זיין יענעם אדער 'זיך', און מען רייסט זיך קיינמאל נישט אראפ, ווייל א נשמה'דיגער מענטש ליידיט נישט אויף דער סארט גאווה - וואס דער גופניות'דיגער מענטש ליידיט, און ער האט נישט קיין שום ענין זיך צו משפיל זיין. שפעטער אינעם זמן פון עקבתא דמשיחא האט דער רבנו של עולם אראפגעשיקט דעם אור הבעל שם טוב, וואס דאס האט נאכמער צושפרייט דעם אור פון 'פנימיות התורה', און האט אוועקגעשטעלט במשך הדורות אן א שיעור צדיקים וועלכע האבן געלעבט אין א העכערע וועלט, און דעריבער האבן זיי נישט גורס געווען דעם ענין פון משפיל און מגנה זיין, נאר אדרבה, מען האט אויפגעהויבן און משבח געווען - סיי יענעם און סיי זיך זעלבסט.

מוצא ענותנות" - דוקא דארט וואו עס קוקט אויס ווי ער ווערט געגרייסט דורך די נבראים - דוקא דארט צייגט זיך דאס מערסטע ארויס זיין 'ענוה', אז ער איז זיך כביכול משפיל צו מקבל זיין שבחים פון נידריגע נבראים.

דער צדיק מחמת ענותנותו לאזט זיך אראפ צום עולם מיט א לבוש פון מעלות

די צדיקים וועלכע לעבן מיט זייער נשמה, מיט זייער 'חלק אלוך ממעל' - זענען זיך מזמה צום רבנו של עולם! דאס הייסט, אז זייער עצם נשמה איז ביי זיי אסאך העכער ווי אלע מעלות און שבחים וואס מען קען רעדן און פארציילן אויף אים! נאר דער צדיק לאזט זיך אראפ און זיך מתלבש מיט א לבוש פון געוויסע מעלות און גרויסקייטן, כדי אז אנדערע אידן זאלן קענען האבן שייכות מיט אים! קומט אויס, אז זיין 'גאווה' איז ממש א הייליגע מדה וועלכע איז דומה צום אויבערשט'נס גאווה! עס איז א 'גאווה' וועלכע איז איין שטיק 'ענוה'.

פונקט ווי מיר שמירן ביים זינגען 'בר יוחאי' - אזוי האט רשב"י געשפירט ווען ער האט זיך בארימט

צו מקרב זיין אל השכל וואס דער צדיק טראכט ווען ער זאגט 'אני', קען מען זיך פארשטעלן: פונקט ווי ווען א צווייטער רעדט וועגן דעם צדיק - ווערט יענער נישט גרויס ביי זיך, די זעלבע זאך ווען דער צדיק אליינס רעדט וועגן זיך - ווערט ער אויך נישט גרויס! ווייל עס איז נישט 'ער' - עס איז א צווייטער! רבי שמעון בר יוחאי רעדט פון רבי שמעון בר יוחאי - פונקט ווי יעדער איד רעדט פון אים, ווייל ער איז אויך א צווייטער! דאס קומט פון דעם וואס רבי שמעון בר יוחאי האט משיג געווען, אז זיין גדלות איז בסך הכל א התפשטות פון גדלות ה'! ער איז בסך הכל נאך א 'חלק' פון די אלע 'חלקי אלוך ממעל'. די תלמידי בעל שם זענען אויך געגאנגען אין דעם דרך פון רבי שמעון בר יוחאי - זיך צו בארימען און משבח זיין, ווייל זיי האבן אויך געלעבט אין העכערע עולמות! די צדיקים האבן געהאלטן ביי אזעלכע מדרגות, אז זיי האבן געהערט מיט אנדערע אויערן, געזען מיט אנדערע אויגן און געלעבט מיט אנדערע חושים. און ווען זיי האבן גערעדט פון זייער גרויסקייט - האט עס נישט געמיינט עפעס אנדערש ווי זייער הייליגן 'חלק אלוך ממעל'.

.ג.

מה תשתוחחי נפשי: פארוואס זאלסטו ליגן אין אזא נארישע גאווה? לעבן אביסל העכער!

אז מען זאל כאטש האבן דעם מינימום אייגענעם 'ערך' - וואס איז אזוי וויכטיג היינט כדי צו קענען אנגיין - און נישט האלטן אז מען איז א שטיק 'גארנישט' און דערנאך ווערן אינגאנצן צובראכן און צוקלאפט.

דאס וואס צדיקים האבן געטון מיט 'השגה' - קענען מיר טון מיט 'אמונה'

דער הייליגער רבי ר' אלימלך שרייבט אין א בריוו איבער דעם ענין וואס חסידים דאווענען אינעם 'נוסח ספרד', און ער איז מסביר אז דאס איז א העכערער נוסח און צדיקים זענען מרגיש דערין א גרויסן אור. דערנאך לייגט ער צו: 'איי, וועסטו פרעגן, פארוואס דאווענען דערין אלע חסידים - אפילו אזעלכע וועלכע פארשטייען נישט צו די הויכע כוונות און יחודים? אויף דעם איז דער תירוץ: 'התקשרות לצדיקים'! וויבאלד די חסידים זענען מקושר מיטן צדיק, מעגן זיי זיך פירן מיט פארשידענע זאכן פונקט ווי דער צדיק; מען

אז דאס איז א שלעכטע זאך און מען דארף פרובירן צו מאכן כאטש אן 'אנשטעל' פון אן עניו. ווייל טאמער וועט ער זיך ארומדרייען און כסדר רעדן פונעם 'איך' - וועט יעדער שטיין ווייט פון אים... און אויף דעם סארט גאווה האבן מיר אידן א חיוב עס צו עוקר זיין מן השורש! א מענטש טאר נישט אויפבויען דעם טמא'נעם 'אני', נאר פארקערט, ער דארף דאס דערנידערן און זיך האלטן קליין.

וואו איז בכלל פארהאן א 'איך' אינעם גוף?

ווען א מענטש גייט אריין אין א פנימיות'דיגע וועלט - וועלכע איז אן 'עולם האמת' וואו מען זעט זאכן 'כמו שהוא' - עפנט זיך אים אויף די אויגן און ער זעט אז דער גאנצער בילד פונעם קלאמפערשטן 'איך' וואס דער גוף שטעלט אהער איז פשוט א דמיון... עס איז בכלל נישטא אזא מציאות! עס איז פונקט ווי א מענטש וועלכער קוקט אריין אין שפיגל און זעט דארט א צורה פון א מענטש, און ער הייבט אן רעדן צו אים מיינענדיג אז דאס איז אן אמת'ער מענטש... און ביז דערווייל איז עס פוסטע דמיונות. אט אזוי זעט אויס דער 'איך' וואס דער גוף שטעלט אהער, עס איז ממש לא היי דברים מעולם, א בלויער דמיון.

דער רבוש'ע מכה ענותנותו לאזט זיך אראפ צו אונז מיט א לבוש פון גרויסקייט

אין דער זעלבער צייט וואס דער דמיונות'דיגער גאווה ווערט צוקראכט - עפנט זיך אים אויך אויף א פנימיות'דיגע אמת'ע סארט גאווה, וועלכע איז על פי סוד דער 'מדת המלכות' - וואס דאס איז איינס מיטן 'גאות השם'. ווייל בעצם איז דער רבנו של עולם אליינס העכער פון אלע מעלות און שבחים וואס מען קען נאר זאגן אויף אים, ווייל ער איז 'פשוט בתכלית הפשיטות'. נאר דער רבנו של עולם לאזט זיך אראפ און איז זיך מלביש מיט א לבוש פון 'גרויסקייט', כדי אז די נבראים זאלן קענען שייכות צו אים דורך 'מדת המלכות', דאס הייסט, זיי זאלן זיך קענען משבח זיין צו זיין גרויסקייט ווי קנעכט צו א קעניג. דאס איז דער סוד פונעם אויבנדערמאנטן פסוק: 'ה' מלך' - וויבאלד דער רבנו של עולם האט אונז געוואלט געבן דעם שייכות צו אים אויף אן אופן פון 'מלך', דערפאר איז 'גאות לבש' - האט ער זיך אראפגעלאזט און אנגעטון א לבוש פון גאות, וואס דורכדעם קען מען האבן שייכות צו אים. און דאס איז בעצם די גרעסטע ענוה פונעם רבנו של עולם, וואס ער לאזט זיך אראפ אזוי נידריג צו קענען ווערן געלויבט דורך נבראים. דאס איז דער פשט אינעם אויבנדערמאנטן חז"ל: 'בכל מקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה

ביי אונז מייען דאך דער 'איך' דער גוף, טא, וואס האט דאס אלעס מיט אונז?!

די שאלה וואס שטעלט זיך איז: וויאזוי ברענגט מען אראפ אזא הויכע מדרגה צו אונז? מיר זענען דאך יא פשוט'ע און גשמיות'דיגע מענטשן! ווען מיר רעדן פונעם 'אני' טראכטן מיר נאך יא פונעם גוף - נישט פון דער נשמה?! טא, לכאורה וואלטן מיר יא געדארפט גיין אויפן אמאליגן מוסר'דיגן וועג פון זיך אראפרייסן און אריינשמיסן אין זיך, זיך שטענדיג אפיראהלטן וואספארא גרויסער 'גארנישט' מען איז! אבער פון צווייטן זייט, טאמער מען וועט זיך צוברעכן און זאגן 'איך בין גארנישט', וועט עס דאך אונז ברענגען צו ווערן דימערסט און בעצבות?! טא, וואס איז די עצה פארן היינטיגן דור?! וויאזוי פארלאנגט מען פון הימל אז מיר זאלן היינטיגע צייטן ארבעטן אויף 'ענוה'?! אודאי קענען מיר נישט רעדן ברייט און גרויס פון זיך ווי די פארציטישע צדיקים - וואס דאס איז שוין גאר א הויכע מדרגה, אבער

צדיק איז 'משיג' אויף אן אופן פון 'השגה' - דארפן מיר טון אויף אונזער מדרגה אויף אן אופן פון 'אמונה': "איך גלייב אין 'קדושת נשמת'!"

אלע מיינע חסרונות איז נישט 'איך' עס איז דער 'גוף'

היינטיגע צייטן איז א געוואלדיגער תועלת אין עבודת ה', אז יעדער איד זאל האבן 'גאווה דקדושה' אויף א פשוט'ן אופן. דאס הייסט, אז ער זאל זייער שטארק ארבעטן צו גלייבן: "איך בין א הייליגע נשמה! איי, איך בין דאך פול מיט חסרונות? אבער אלע מיינע חסרונות זענען נישט 'איך' - עס איז דער 'גוף'! 'איך' בין מיין הייליגע 'נשמה'! ווען עס זאל נתגלה ווערן ווערן מיין נשמה איי, וואלט דאך די גאנצע וועלט און פארפליצט געווארן פון ליכטיגקייט! עס איז דאך מוראדיג! איך בין דאך ממש א חלק אלוך ממעל! נו, צו וואס זאל איך מאכן אזא עסק פון מיינע חסרונות? דאס איז דאך בכלל נישט מיין עכטע מציאות! מיינע עכטע 'איך' איז א הייליגע נשמה! און אויב אזוי, וועל איך טאקע דערהייבן מיינע השגות און פרובירן זיך צו צושטעלן צו מיינע אמת'ע מציאות און לעבן א 'חיי נשמה'!"

אויך מיר א וויין... אויך מיר א ניגון...

בגשמיות זעט מען, אז איינער וועלכער איז שוין א מבין אויף א גוטן וויין - וועט שוין נישט קענען דערליידן א נארישן צוקערדיגן וויין! ווייל נאכדעם וואס מען האט טועם געווען א גוטן וויין - איז נאכדעם נישט קיין וויין, עס איז צוקער וואסער... אדער איינער וועלכער פארשטייט צו א שיינעם ניגון, און מען וועט אים זינגען איינע פון די היינטיגע ביליגע ניגונים וועלכע האבן נישט קיין שום עמקות, עס רייט בכלל נישט אָן צום עומק הנפש - וועט דער מבין זאגן: "דאס איז נישט קיין ניגון! עס איז פשוט צוזאמגעקלאפט א פאר תנועות...". ווייל איינמאל א מענטש האט שוין געהערט א ניגון וועלכע דרוקט אויס אמת'ע עמקי הנפש - פארלירט ער שוין דעם טעם אין א נארישן ניגון.

נאכן שפירן אמאל א טעם אין 'גאווה דקדושה' פארלירט מען דעם געשמאק אין פשוט'ע גאווה

א מענטש האט אמאל דערהויבענע צייטן וואס ער שפירט דעם אור פון זיין נשמה, און דעמאלט רעדט אינגאנצן נישט צו אים דער גשמיות'דיגער 'אני', ווייל דער אור פון זיין נשמה שיינט פון אים און ער שפירט יעצט מוראדיגע כוחות הנפש. און בשעת ער איז מרגיש דעם אור פילט ער: "איך בין ממש אן אור!". און עס וועט נישט זיין דארט קיין שום הרגש פון גאווה בכלל, ווייל עס פיהלט זיך באלד אז דאס איז נישט דער געווענליכער 'איך', עס איז אן אנדערער 'איך', דאס איז א 'חלק אלוך ממעל'. און דער כבוד געפיל וואס ער שפירט פון דער סארט העכערע גאווה - איז פשוט אסאך בא'טעמ'טער ווי דער נארישער גאווה געפיל! עס איז אסאך זיסער און געשמאקער ווי יענע סארט גאווה! און איינמאל ער האט פארוויכט אביסל פון דער ריכטיגער גאווה דקדושה - אפילו אויב ער וועט שפעטער אראפפאלן פון דעם, און ער וועט נישט לעבן אזוי נשמה'דיג ווי פריער - וועט ער אבער שוין נישט וועלן זיין קיין פשוט'ער 'בעל גאווה', ווייל עס האט שוין נישט קיין טעם! עס איז עקלדיג - כלפי דעם טעם וואס ער האט דעמאלט געשפירט אין דער גאווה דקדושה! עס איז אזוי ווי נארישער צוקער וואסער - קעגן א גוטן רייכן וויין!

חסידות שרייט נישט: "דו ביסט נישט!" - נאר שרייט: "דו ביסט אסאך מער פון דעם!"

ווען חסידות שרייט אנטקעגן גאווה, גייט עס נישט מיטן נוסח אז מען וויל דיר דערנידערן, נאר פארקערט: מען וויל דיר הייבן! חסידות שרייט: "פארוואס לייגסטו זיך אריין אין דער נארישער גאווה? עס איז דאך דא אסאך בעסערס! לייג זיך אריין אין דיינע כוחות הנשמה! לייג אין פנימיות התורה! לייג אריין דין הארץ אין א 'נשמת'! לעבן אריין אין א הייליגן שבת - וועסטו זען וואספארא אור דו ביסט! און דו וועסט זיין א 'בעל גאווה דקדושה' - וואס דאס איז דער גרעסטער תענוג: פארוואס ביסטו פארנומען מיט אזעלכע שטותים אז 'דו ביסט קלוגער פונעם גאנצן בית המדרש'?! עס איז דאך אזעלכע שטותים! עס איז פונקט ווי איינער עסט אויף מיט אפעטיט די מיסט... דו דארפט ניטאמאל מאכן קיין עסק און אנטלויפן דערפון, נאר גיי צו העכערס, רעד פון צדיקים און פון העכערע בחינות! און אויטאמאטיש וועט דיין אמת'ע גאווה אויפשיינען און דו וועסט זען אז דו ביסט אסאך מער פון דעם! דו ביסט עפעס אנדערש אינגאנצן! און די 'גאווה דסטרא אחרא' וועט אינגאנצן צופאלן.

'נו, פארוואס ליינט איר נישט? (למה א"כ אינכם קוראים בתורה?), ענה הרה"ק מבעלזא: 'ווייל ס'ליינט זיך נישט' (כי הקריאה אינה עולה ביד). המשך הרה"ק מבעלזא ואמר: 'אבער דעם שמועס האט ער מיר נישט געוואלט מגלה זיין, ער האט מיר געזאגט: קינד לעב, זיי מיר נישט מפציר צו מגלה זיין, דעם שמועס קען איך דיר נישט מגלה זיין' (שיחה זו - שהיתה בינו לבין הרה"ק מראפשיץ - לא רצה לגלות לי, ואמר לי: בני, אל תפציר כי שאגלה לך, שיחה זו אינני יכול לגלות). והוסיף הרה"ק מרה"י מבעלזא עוד ואמר: 'איך האב געוואוסט אז טאמער איך וועל דוקא יא מפציר זיין, וועט ער מיר יא מגלה זיין, אבער איך האב פארשטאנען אז ס'וועט עם אר'ן, האב איך נישט געבעטן' (ידעתי כי אם דוקא אפציר בו, יכן גילה לי, אבל הבנתי שזה יהיה אכפת לו, ולכן לא ביקשתי זאת). ואכן עד היום אין אנו יודעים את תוכן אותה השיחה, כי הרה"ק מראפשיץ לא סיפר זאת לבניו, וגם הרה"ק מבעלזא לא אמרה. [מבעלזא מספרים כי שני דברים לא מסר הרה"ק השר שלום מבעלזא לבנו הרה"ק רבי יהושע'לע, האחד הוא שיחה זו שהיתה לו עם הרה"ק מראפשיץ, וכך גם שיחה אחרת שהיתה לו עם הרה"ק מאפסא ז"ע].

והיה כ"ק מרן רבינו הזקן נוהג לומר: 'וואס דער שמועס איז געווען, ווייס איך נישט, מ'האט דאך נישט מגלה געווען. איך בין משער, אז מ'האט געשמועסט עצות ווי אזוי אונז זאלן מיר לייגן היינט תפילין' (מה היתה שיחה זו אינני יודע, הרי לא גילו זאת. אני משער שהם שוחחו עצות איך נוכל אנו - בזמננו - להניח תפילין). כי הצדיקים ראו מה עתיד להיות בעקבתא דמשיחא, וחיפשו לטכס עצות שלא יתקלקלו הדורות, ולהחזיק את קיום התורה עד ביאת המשיח.

• הרה"ק מראוואדוב ז"ע התבטא פעם ואמר, כי אין יום שהוא נכנס לתפלה טרם שיזכיר את הרה"ק מרה"י מבעלזא והרה"ק משינאווא ז"ע בשמם ושם אמם, 'יחזקאל שרגא בן פיגא רחל' - הרה"ק משינאווא, ו'יהושע בן מלכה' - הרה"ק מבעלזא, כי היה מחשיבם לשני צדיקי הדור.

• הרה"ק רבי יהושע מבעלזא ז"ע היה פעם על שבת קודש פרשת קרח אצל הרה"ק מראוואדוב ז"ע, כי נגמר אז שידוך בין אחד מנכדיו עם בתו של הרה"ק מפלאנטש ז"ע בנו של הרה"ק מראוואדוב, והגיע הרה"ק מבעלזא לעיר ראוואדוב בעת גמר השידוך ונשאר שם על שבת קודש. אכן אחר זמן מה נפטרה ל"ע בתו הכלה של הרה"ק מפלאנטש בעודה ילדה קטנה, זמן רב לפני המועד המיועד לחתונה, והתבטל כל השידוך. אכן כ"ק מרן רבינו הזקן ז"ע התבטא על כך, כי כל שידוך זה לא נעשה אלא בכדי שיתוהו קשר בין שני צדיקים אלו, כי מאז אותה שבת שהיו ביחד נהיה ביניהם קשר איתן עד להפליא, והיה הרה"ק מראוואדוב מחשיב את הרה"ק מבעלזא עד מאד.

• פעם אחת בסוף ימיו של הרה"ק מראפשיץ ז"ע הגיע להיות על שבת קודש בעיר 'ראווא' הסמוכה לבעלזא, והגיע לשם גם הרה"ק ה'שר שלום' מבעלזא ז"ע, והתוועדו הצדיקים ביחד במשך כל השבת, כמו שסיפרנו באריכות במקו"א. בבוקרה של אותה שבת אחר התפלה לפני הסעודה, יצאו שני הצדיקים לטייל ולשוחח יחדיו ברחוב העיר, וכל החסידים יצאו אחריהם להביט עליהם בלכתם, וכך עמדו כולם משני הצדדים והם התהלכו באמצע ושוחחו ביניהם, אבל החסידים לא הצליחו כלל לשמוע מה הם מדברים.

פעם כאשר נפגש רבי יהושע מבעלזא עם הרה"ק מראוואדוב ושוחחו ביניהם בידידות גדולה, נסובה שיחתם אודות אותה השבת ב'ראווא'. ענה ואמר הרה"ק מבעלזא: 'דער טאטע האט מיר אלעס מגלה געווען, וואס הייסט אלעס? ממש טאקע אלעס! ער האט מיר אפילו געהייסן ליינען! (אבי - הישר שלום) - גילה לי את הכל, מה זאת אומרת הכל? ממש אכן הכל! הוא אפילו ציוה לי לקרוא בתורה!'. שהרי ה'שר שלום' היה נוהג לקרוא בתורה בכל שבת. אכן בנו מרה"י כבר לא נהג בזה [נחוץ מן הימים טובים שבהם היה קורא, וכן נהגו אדמו"רי בעלזא אחרי'ן]. ושאל אותו הרה"ק מראוואדוב:

בשורה טובה תדשן עצם

דער נייע הפלא'דיגע ספר אשר רבים מצפים לאורו

ספר הראת לדעת • חלק ב'

שיעורי מסילת ישרים פרק ה' - י
איז גרייט צום דרוק

אויסטערלישע געלעגענהייט!
טויזענטער אידישע הערצער וועלן נתקרב ווערן לעבודת ה' אין 'איינער זכות'

זכות פטרון פרק
\$5,000

זכות שער הספר
\$15,000

צו זיין א שותף אין דעם ספר, ביטע רופט ר' יהודה שפיטצער
347.628.6055